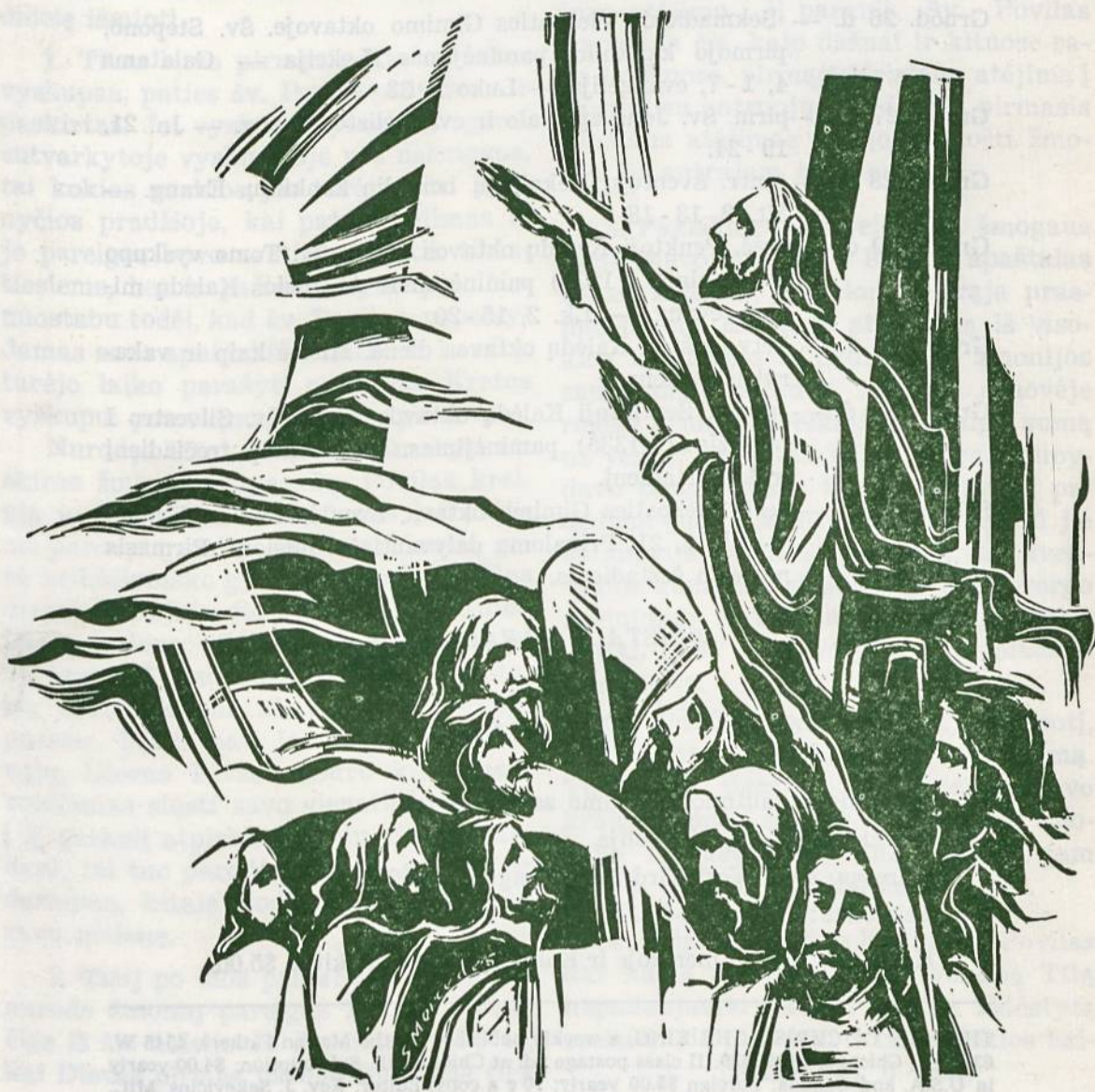

KRISTAUS KARALIAUS

LAIVAS

Taika turi remtis doroviniais ir religiniais dėsniais, kurie padarys ją tikra ir pastovia. Neužtenka politikos palaikyti ilgai truncančią taiką. Kivirčių nebuvimas dar nepadaro taiką laimės ir tikros žmoniškos pažangos šaltiniu. Taika privalo turėti savo šaknis įleistas į išmintį, gi ši išmintis privalo semti savo stiprybę iš tikro gyvenimo supratimo, atsieit iš krikščioniško požiūrio. Prisiminkite Viešpaties Jėzaus žodžius: "Aš jums palieku ramybę, duodu jums savo ramybę; ne kaip pasaulis duoda, aš jums duodu" (Jn. 14, 27). Jėzus yra taikos kunigaikštis (Iz. 9, 6), Jis turi savo ir ypatingą taiką, kuri gali sutvarkyti kiekvieną žmonišką santykiavimą, ypatingai pirmoje vietoje ji tvarko santykiavimą su Dievu.

Pauliaus VI žodis New Yorke šv. mišių metu

LITURGINIS KALENDORIUS

- Gruod. 26 d. — Sekmadienis Viešpaties Gimimo oktavoje. Šv. Stepono, pirmojo kankinio, paminėjimas. Lekcija — Galatams 4, 1-7, evangelija — Luko 2, 33-40.
- Gruod. 27 d. — pirm. Šv. Jono apaštalo ir evangelisto. Evang. — Jn. 21, 19-24.
- Gruod. 28 d. — antr. Šventųjų Nekaltųjų bernelių kankinių. Evang. — Mt. 2, 13-18.
- Gruod. 29 d. — treč. Penktoji Kalėdų oktavos diena. Šv. Tomo vyskupo ir kankinio (†1170) paminėjimas. Antrosios Kalėdų mišios, evang. — Lk. 2, 15-20.
- Gruod. 30 d. — ketv. Šeštoji Kalėdų oktavos diena. Mišios kaip ir vakarykščią dieną.
- Gruod. 31 d. — penkt. Septintoji Kalėdų oktavos diena. Šv. Silvestro I popiežiaus (†335) paminėjimas. Mišios kaip trečiadienį ir ketvirtadienį.
- Sausio 1 d. — šešt. Viešpaties Gimimo oktava. Šventės mišios. Evang. — Lk. 2, 21. Privaloma dalyvauti šv. mišiose. Pirmasis mėnesio šeštadienis.

KRISTAUS KARALIAUS

Laivas

Religinio ir tautinio gyvenimo savaitraštis

Leidžia Marijonų vienuolija

Adresas: 4545 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629

Telefonas: LUDlow 5-9500

Kaina metams: Amerikoje ir Kanadoje — \$4.00, kitur \$5.00.

THE SHIP OF CHRIST, THE KING, a weekly published by the Marian Fathers, 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629. II class postage pd. at Chicago, Ill. Subscription: \$4.00 yearly in U.S.A. and Canada; Foreign \$5.00 yearly; 10¢ a copy. Editor: Rev. J. Sakevičius, MIC.

Įsikūnijimo paslapties reikšmė

Kun. dr. J. Maknys

PIRMŲJŲ Kalėdų šventės mišių lekciją galima drąsiai pavadinti trumpa, bet labai puikia giesme apie Įsikūnijimą ir dieviškąją malonę. Reikia stebėtis, kaip šv. Povilas galėjo poroje eilučių taip puikiai ir giliai nusakyti Kristaus Įsikūnijimo paslapties reikšmę mūsų išganymui. Gi Bažnyčia, parinkdama šią šv. Povilo laišką Titui ištrauką, parodė didelę išmintį.

1. Titas buvo pirmasis Kretos salos vyskupas, paties šv. Povilo pašvęstas ir paskirtas. Jei vyskupo pareigos gerai sutvarkytoje vyskupijoje yra nelengvos, tai kokios sunkios jos turėjo būti Bažnyčios pradžioje, kai pats tikėjimas ir jo pareigos buvo svetimos ne tik tikintiesiems, bet ir pačiam vyskupui. Ne nuostabu todėl, kad šv. Povilas, nepaisydamas savo apaštališko darbo ir kančių, turėjo laiko parašyti naujajam Kretos vyskupui pamokymų ir nurodymų.

Nurodęs Titui, ko jis turi mokyti atskiras žmonių grupes, šv. Povilas kreipia jo dėmesį į Dievo Sūnaus Įsikūnijime parodytą meilę, kaip svarbiausią gero krikščioniško gyvenimo paskatą. Šios dienos lekcijoje jis vadina Įsikūnijimą Dievo malone: "Mūsų Išganytojo malonė pasirodė visiems žmonėms". Apaštalas vadina čia ne tik malonę įprastąja prasme, bet ir patį Įsikūnijimą. Iš tikrųjų, Dievas Tėvas nebuvo kieno nors verčiamas siųsti savo vienatinio Sūnaus į šį pasaulį atpirkti žmonių. Jei jis taip darė, tai tuo parodė tik savo gerumą ir dosnumą, kitais žodžiais išsireiškiant, savo malonę.

2. Tuo po šios pastabos šv. Povilas nurodo žmonių pareigas Dievui, kylančias iš šio didelio Jo duosnumo. Po to, kai Dievas pirmas parodė žmonėms tiek

kilnaus gerumo, siųsdamas savo Sūnų jų atpirkti, tai ir jie turi parodyti geros valios. Jie turi su meile priimti tą Dievo Dovaną ir savo gyvenime sekti atsiųstuoju Išganytoju. Jie privalo mylėti tiesą, bijoti Dievo, išsižadėti bedievytės ir pasaulinių užgaidų. Gyvendami šiame pasaulyje blaiviai, teisingai ir pamaldžiai, jie turi laukti antrojo Kristaus atėjimo į šį pasaulį. Šv. Povilas sugretina čia, kaip dažnai ir kituose savo laiškuose, pirmąjį Kristaus atėjimą į pasaulį su antruoju, kadangi pirmasis Kristaus atėjimas turėjo paruošti žmones Jo antrajam atėjimui.

3. Paaškinęs apsireiškusią žmogaus kūne Dievo Malonę — Kristų, apaštalas toliau kalba apie malonę antrąja prasme, būtent Kristaus atpirkimą iš visokios neteisybės ir padarymą žmonijos sau priimtina tauta. Atpirkti senovėje reiškė užmokėti reikalingą pinigų sumą už vergą. Kai kada patys vergai taupydavo pinigus savo laisvei nupirkti, padėdami juos į šventyklos fondą. Kai jie sutaupydavo reikalingą sumą, tai šventyklos kunigas atiduodavo juos vergo savininkui ir taip nupirkdavo jį šventyklai, gi ši iš savo pusės suteikdavo jam laisvę.

Šv. Povilas turi mintyje šį paprotį, kalbėdamas apie Kristaus atpirkimą. Tuomi jis pasako, jog Kristus savo kraujo kaina atlygino Dievui už žmogaus nusikaltimus ir taip suteikė jam laisvę, paleido jį iš velnio vergijos.

4. Baigdamas savo laišką, šv. Povilas dar kartą ragina Kretos vyskupą Titą nepaliaujamai skelbti tik ką išdėstytą mokslą. Jis turi daryti tai be jokios baimės (Nukelta į 6 psl.)

VIEŠPATIES GIMIMAS — KALĖDOS

Lekcija

MŪSŲ Išganytojo Dievo malonė pasirodė visiems žmonėms ir moko mus, kad, išsižadėję bedievyستs ir pasaulinių užgaidų, gyventume šiame pasaulyje blaiviai, teisingai ir pamaldžiai, laukdami palaimintosios vilties ir ateinant garbės didžiojo Dievo ir mūsų Išganytojo Jėzaus Kristaus, kurs pats save davė už mus, kad mus atpirktų iš visokios neteisybės ir apvalytų pats sau priimtina tautą, stropią geriems darbams. Taip kalbėk ir ragink: Kristuje Jėzuje, mūsų Viešpatyje. — Titui 2, 11 - 15.

Evangelija

ANUO METU: Išėjo ciesoriaus Augusto paliepimas surašyti visą pasaulį. Tas pirmas surašymas buvo padarytas Sirijos valdovo Kirino. Ir visi ėjo įsirašydinti, kiekvienas į savo miestą. Tai ir Juozapas, kadangi jis buvo iš Dovydo namų ir giminės, ėjo iš Galilėjos, iš Nazareto miesto, į Judėją, į Dovydo miestą, kurs vadinamas Betliejus, kad įsirašydintų drauge su pažadėta sau moterimi Marija, kuri buvo nėščia. Atsitiko, kad, jiedviem tenai esant, atėjo jai metas gimdyti; ir ji pagimdė pirmgimį savo sūnų, suvystė jį vystyklais ir paguldė prakarte, nes jiems nebuvo vietos užiegoje. Toje pačioje šalyje buvo piemenų, kurie budėjo ir sergėjo per naktį savo bandą. Štai Viešpaties angelas atsistojo prie jų, ir Dievo skaistumas apšvietė juos. Jie labai nusigando; bet angelas jiems tarė: Nebijokite! Nes štai aš skelbiu jums didelį džiaugsmą, kuris bus visai tautai, kad šiandien gimė jums Dovydo mieste Išganytojas, kurs yra Kristus Viešpats. Ir tas bus jums ženklas: rasite kūdikį, suvystytą vystyklais ir paguldytą prakarte. Ūmai atsirado prie angelo daugybė dangiškos kariuomenės, kurie garbino Dievą ir sakė: Garbė Dievui aukštybėje ir ramybė žemėje geros valios žmonėms. — Luko 2, 1 - 14.

Evangelija sekmadieniui po Kalėdų

ANUO METU: Juozapas ir Marija, Jėzaus Motina, stebėjosi tais dalykais, kurie buvo apie jį sakomi. O Simeonas palaimino juos ir tarė jo motinai Marijai: Štai, šitas pastatytas nupuolimui ir prisikėlimui daugelio Izraelyje ir kaip ženklas, kuriam bus prieštaraujama. Ir tavo pačios sielą pervers kalavijas, kad būtų atidengtos daugelio širdžių mintys. Buvo ten taip pat pranašė Ona, Panuelio duktė, iš Asero giminės: ji buvo labai pasenusi; po savo mergystės ji buvo gyvenusi septynerius metus su savo vyru, o dabar buvo našlė aštuonių dešimtų ketverių metų. Ji neatsitraukdavo nuo šventyklos ir tarnaudavo Dievui naktį ir dieną pasninkais ir maldomis. Ir ji atėjo tą pačią valandą, garbino Viešpatį ir kalbėjo apie jį visiems, kurie laukė Izraelio atpirkimo. Padarę visa, kaip reikalavo Viešpaties įstatymas, jie sugrįžo į Galilėją, į savo miestą Nazaretą. Vaikelis augo ir ėjo stipryn, pilnas išminties, ir Dievo malonė buvo jame. — Luko 2, 33 - 40.

Kristaus gimimas lietuviškoj giesmėj

RELIGINĖ GIESMĖ, kaip ir pasaulinė daina, yra nuolatinė ir nepaliaujama lietuvių palydovė nuo pat seniausių laikų. Tarp jų abiejų yra dargi nemaža panašumo, ir muzikai bei melodijų tyrinėtojai yra radę, kad lietuvių giesmių melodijos atsigarsi lietuviškose dainose, kurios, bendrai imant, irgi pasižymi kilnumu ir drovumu ir įvairiomis melodijomis išgieda daugiau gyvenimo sunkumus kaip džiaugsmus.

Dėl to suprantama, kad ir Kristaus gimimas, arba Kalėdos, lietuviškoj giesmėj rado nemažą atgarsio. Juk tai viena kilniausių ir įspūdingiausių švenčių, pilna prasidedančios žiemos romantikos ir slėpinių, naujo meto vilčių ir visokių sunkmečių pergalės. Reikia manyti, kad jau nuo pat krikščionybės įvedimo Lietuvoj, jei jau ne nuo Mindaugo laikų 13 šimt., tai bent nuo sekančio šimt. pabaigos lietuviai bus giedoję apie šią didžią šventę, gal dar pasigaudami vaizdų ir motyvų iš senojo tikėjimo, juoba, kad pirmieji krikščionybės skelbėjai Lietuvoj buvo atėję su svetima kalba.

Po 16 šimt. religinių sumaiščių

Lietuvai per Šiluvos stebuklą 17 šimt. pradžioj vėl grįžus į katalikybės kelią, prasidėjo tikrasis lietuviškosios giesmės renesansas, arba atgimimas. Žemaičiuose tuo metu kaip tik atsirado pirmosios kantičkos, arba giesmynai. Dar prieš 1680 metus Kražiuose jėzuitas Pranas Šrubauskis išleido Balsą širdies, kur randame ir kalėdinių giesmių, pav. giesmę Juozapai, pamažu, arba Giesmę ant naujųjų metų. Tiesa, tai dar yra vertimai, bet jie taip sulietuvinti, kad gerai primena gimtojo krašto papročius:

*Dėk in ėdžias šieno
Glėbelį bent vieną,
Taisyk vietą Berneliui,
Čystos Panos Sūneliui.*

*Jėzau, suvystytas
Gulėk paguldytas
Šitai tose ėdžiose,
Pilna šieno pridėtose.*

Taigi lietuvis Gimusiam Kristui ko ne ko tai bent jau lietuviško šieno nesi-
gaili, ko nerandame kitų tautų panašiose giesmėse. Nes, kaip sakoma kitoj

giesmėj, Dieviškas Vaikelis "šaltį kenčia taip labai", o lietuviai jau nuo senų laikų pasižymėjo gailestingumu. Jų gimnaisčiai prūsai buvo vadinami net "žmoniškiausiais žmonėmis", nes Baltijos jūroje net priešų laivus gelbėdavę nuo pavojaus.

Gera žinoma, kad kalėdinė giesmė Sveikas, Jėzau, gimusi taipgi primena senus laikus, kai dar nebuvo išnykę vaidilų kanklės, tebeskambėjo sutartinės, nes giesmėj giedama:

*Kanklėmis kankliuokime,
Sutartinę traukime
Brangią dieną.*

Tatai taipgi rodo, kad pasaulinė (svietiška) daina bus išsivysčiusi iš religinės giesmės, kaip kad senovės graikuose iš religinių himnų išsivystė pasauliniai chorai.

Lietuviškoj kalėdinėj giesmėj atsi-

(Atkelta iš 3 psl.)

mės ir įtakingai. Matyt, Titas turėjo kai kurių sunkenybių savo pareigose. Gal būt Kretos bendruomenei, kuri buvo įkurta gana anksti, nepatiko dar jaunas vyskupas. Dėl to jo mokytojas ir moko jį turėti drąsos bei takto.

Iš tikrųjų, Kristaus įsikūnijimas yra begalinė Dievo dovana mums. Mes priivalome dėl to ją branginti ir būti Dievui už tai dėkingi. Kristaus gimimo metinės turi vėl iš naujo uždegti mūsų šaltas, savanaudiškas širdis karšta Dievo meile. Iš naujo turime įsisąmoninti, kad Kristaus įsikūnijimas yra didelė tikėjimo paslaptis, bet dar didesnė yra mums Dievo meilės paslaptis. Jei iki šiol buvome neverti tos meilės, tai šiandien ryžkimės tapti vertais. Apvalę save nuo visokios neteisybės, ryžkimės tapti Dievui priimtinais ir stropiais geriems darbams žmonėmis.

spindi ir kiti lietuviški papročiai, kurių nerasime kitų tautų tos pat rūšies giesmėse, pav. giesmės, giedamos prie Kūčių stalo, prieš Bernelių mišias. Iš visų Europos krikščioniškų tautų Kūčias teturi, rodos, tik lietuviai ir lenkai, bet lietuviai į jas yra įdėję daug savito, tautinio jausmo. Tai šeimos jungties šventė, kaip Amerikai Padėkos diena. Dėl to nemaža atgarsio ji rado ir giesmėj. Ji daugiausia susijusi su piemenėlių raginiu aplankyti gimusį Kristų.

*Tyliąją naktį balsas sugaudė,
Piemenys, kelkit: Dievas užgimė!
Greitai renkitės ir bėkit,
Į Betliejų paskubėkit sveikint Viešpaties*

Nuo pereitojo šimtmečio pradžios, o ypač nuo vidurio, nuo didžiojo vyskupo Motiejaus Valančiaus laikų lietuviai jau buvo geriau aprūpinti giesmynais (kantičkomis) ir sunkią verguvės dalį išgiedojo jautriom ir gaudžiom giesmėm, kur kalėdinė giesmė užima vieną iš pirmųjų vietų. O vysk. Antanas Baranauskas, antrojo pereito šimtmečio pusėj, gausiai sukūręs religinių giesmių liaudžiai, aiškiau išreiškė, kas yra tie piemenėliai: tai vargo žmonės lietuviai, nuolankios širdies ir su kantrumu nešą savo likimą:

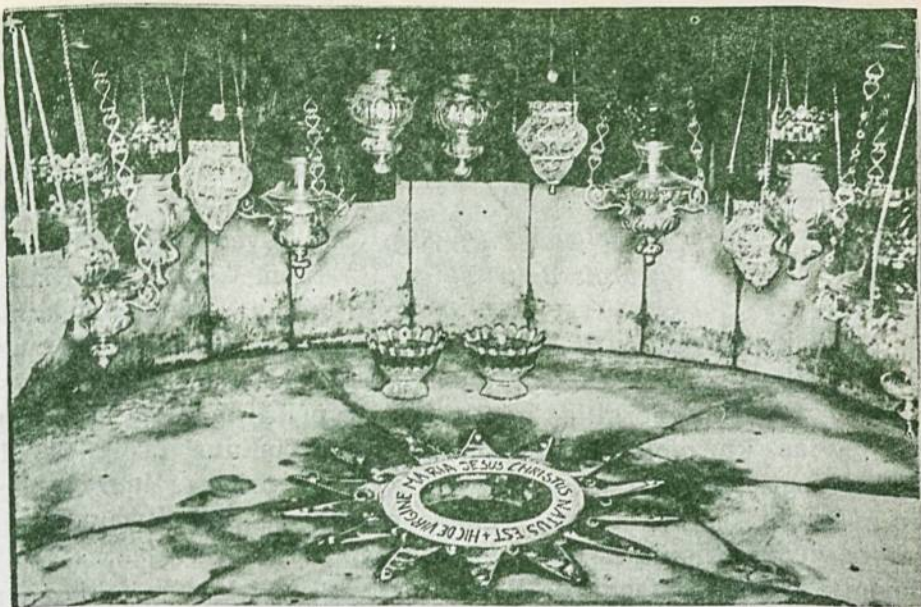
*Mes atbėgom, piemenėliai,
Šio pasaulio vargdienėliai,
Tavęs, Dievo, garbinti.*

Net ir mūsų laikais sukurtos kalėdinės eilės kartais yra tapusios kalėdinėm giesmėm, pavyzdžiui, išreiškiančiom lietuvių viltį grįžti į tėvynę:

*Žvaigždė vadovė viltimi nušvitus
Parves keleivį į savuosius rytus.*

A. Diemedis

Betliejus. Čia gimė
Jėzus Kristus

Tikroji džiaugsmo šventė

KALĖDOS — džiaugsmo šventė. Lietuvoje laukdavome šios šventės su didžiausiu pasiruošimu. Ruošiamasi ir čia jau iš anksto, tik tas pasiruošimas visai kitokio atspalvio — grynai prekybinis. Jau prieš Padėkos dieną visur išlenda prieškalėdiniai blizgučiai — kalėdinės puošmenos ir panašiai.

Visiškai priešingai Lietuvoje. Ten buvo ruošiamasi dvasiniai, visiškai nekreipiant dėmesio į tuščius blizgučius. Adventas ir buvo kaip tik tas pasiruošimo laikas.

Dabar čia jau advento metu mes išeikvojame tą laukimo džiaugsmą. Visuose didmiesčiuose jau porą mėnesių prieš tai persistengiama, skelbiant visai apie Kalėdų artėjimą. Jau nekalbant apie iš anksto išpuoštas gatves, perkrautas dovanomis prekylangius (vitras), netgi ištisą mėnesį prieš Kalėdas girdime transliuojant per radiją ar kitokiu būdu kalėdines giesmes. Kalėdoms atėjus, tos giesmės lieka nublukusios — jau gero-

kai atsibodusios. O visi prekybininkai, kaip susitarę gudrūs samokslininkai, beldžiasi į kiekvieno širdį, kad pirktų iš anksto Kalėdų dovanas. Net bankai atidaro Kalėdų taupomąsias sąskaitas. Ir kasmet žmogus vis giliau įklimpsta, sudarydamas dovanų sąrašus, kad ko nepaplenktų, kad ko nepamirštų. Vietoje Kalėdų džiaugsmo, paprastas žmogus įlenda į skolas ir lieka Kalėdomis tik nepatenkintas. Net ir nekrikščionys ir tie kalba apie Kalėdas, apsimaino dovanomis, nes tas pasidarė tradicija. Ypač gaila mažųjų, kurie į Kalėdas žiūri, kad tik gautų dovanų. Tai kur liko tikroji Kalėdų šventės džiaugsmo nuotaika? Todėl ar ne laikas, kad nepasiduotumėm komercinėm įtaigom, o lauktumėm Kalėdų, kaip pridera tikrajam krikščioniui.

Ar mes kada pagalvojome, kodėl per Kalėdas apsimainome dovanomis? Ar tai toks paprotys? Deja, taip nėra. Yra daug gilesnė priežastis. Tai simbolinė priežastis. Toji simbolinė reikšmė yra

KALĖDINĖS MINTYS

*...[skaistų stebuklą dangaus žiburių,
Mirtingas, sukniubęs žiūriu —
Nes aušta būties pilnumos valanda.*

Jurgis Baltrušaitis

ŠIOS kelios eilutės it koksai veidrodis taip skaisčiai praskleidžia mūsų dainiaus J. Baltrušaičio galias mistines sielos gaidas, kuriomis jis tartum stengtųsi aprėpti "bekraštes tolybes virš gylių žydriųjų", iš kurių visas senovės pasaulis vienos žmonių išrinktosios tautos lūpomis maldavo Visagalį: "Rasok, dangau, ir debesys teislyja Teisingąjį", nes ir ano meto žmonėms juodo kartelio naktis buvo skausmu persisunkus iki kaulų smegenų...

Kai pavartai senųjų amžių pageltusius istorijos lapus, pastebi tokį pat žmonių gyvenimą su visais jo nepritekliais ir vargais. Senojo Įstatymo knygos atskleidžia vienos negausios tuomet Ab-

Dievo didžioji dovana duota mums. Tai Jo Sūnus. Jis padovanojo mums savo vienintelį Sūnų. Niekados negalėsime suprasti tos didžiosios dovanos, kol žmogiškoji mūsų siela, sutverta į Dievo panašumą, nepateks į dangų, kad suprastų tą neįkainojamą vertę. Juk Dievas parodė žmonijai tokią didelę savo meilę, kad pasiuntė žemėn savo Sūnų mus iš nuodėmės atpirkti.

Kalėdų šventė turi būti džiaugsmo šventė. Turime parodyti savo gilų dėkingumą Dievui, kuris parodė mums savo didelę meilę per Kūdikių Jėzų. Kalėdų švenčių proga meilę Dievui geriausiai galima išreikšti savo artimui, kuriam reikalinga pagalbos ranka. Parodydami savo meilę vargšui ir jį apdovanodami, suteiksime jam Kalėdų džiaugsmą, o sau Dievo atpildą. **A. Smn.**

raomo ir Jokūbo palikuonių tautos visą jų nelygų ir nepastovų gyvenimą.

Šventraščio knygų perrašinėtojai ir tuomet, kaip mūsų laikais, visiems žmonių vargams ir nelaimėms taikė jų pačių paklydimus bei nusikaltimus. Prieš ką tuomet žmonės nusidėdavo? Ogi ne prieš ką kitą, kaip prieš savo artimą, artimiausį brolių... Abolį. Gi nusikalsdami prieš artimo meilę, nusikalsdavo prieš patį Visagalį, visokių gėrybių ir meilės Davėją...

Niekas ir jokiame rašte tiksliai nesuskaiciavo ir nepasakė, kiek gi šimtų amžių Abraomo ir Jokūbo giminės klaidžiojo, veik iš visur išgijami, atstumti ir paniekinti!? Panašiai kaip ir mūsų gyvenamu metu, kai po dviejų didžiųjų pasaulinių karų žmonės nebe šimtais ar tūkstančiais, bet milijonais bėgo, kaip anuomet žydai iš savųjų pastogių į svetimą, šaltą ir nedraugingą nežinią... Kas suskaičiuos pakelėse tuomet supiltus bėglių kapus? Tad ir bėgimo valandai jau atitolus, palikuoniams derėtų ir šiandien, pakėlus akis į tuos "žydriuosius gylius", sušukti: "Rasok, dangau!..."

Geresniu dėdamasis už anų senųjų laikų žmones, kiekvienas suklystų. Pasidairę pasauly, matom pilna egiptietiš-
kų faraonų, palestiniešų Erodo, ir net žiauresnių Neronų už romėniškąjį. Sakoma, kad sunku buvo Babilono ir Egipto belaisvėje, o ar ne baisiau šiandien kankinami žmonės Sibiro taigose, Kolymose ir Solovkuose! Ir tai dedasi XX-me amžiuje!

Kristaus gimimo dienos sulaukę, krikščionys stengiasi savo nekaltuose kūdikiuose "atpažinti" dangiškąjį Naujagimį, teikdami dovanėles. Tuo papro-

Gerard van
Honthorst —

Piemenys prie
praktėlio

čiu pasinaudodami, įkalė galvon ir suaugusiems dovanomis apsikaišyti, kadangi tas dažnam paglosto jo savimeilę, ir verslas bujoja...

Ranką pridėjus prie krūtinės, kiekvienas pripažins, kad ne visi, net savo mažiesiems, gali šiltesnio drabuželio ištekėti ar dieną kitą sočiau pavalgyti bent tos šventės proga. Ir kaip gi graudu ir liūdna tokiai našlei motinai ar mažiems vaikučiams be gerosios motinėlės, kuri tose dienose, jei ne kuo kitu, tai bent savo karštomis ašaromis ramindavo savuosius, vis žadėdama, vis tebesekdama pasaką: "Ana, ateis Kalėdų senelis. Sapnuose jums visko visko prineš"...

Būk jiems tiek geras, Dieve, savo meile, kai ne visos žmonių širdys jai atsiveria!

Minėtas mūsų dainius savo giliąsias mintis baigia tokiu posmu:

Pasaulis — beauštančio ryto daina,
Aš psalmės šventosios liepsna...

Dr. P. Mačiulis

JULIJA ŠVABAITE

AUKA

*Mano auka atseikėta, sudeginta
Ir atiduota.*

*Karštų pelenų skonis
Išdžiūvusioj burnoj.*

*Aš savo netikėjimą
Nešiojau kaip senatvės našta
Ieškodamas nuošalios vietos
Savo sielai;
Ir jos neradau,
Ir jos neradau.*

*Priimk tad, Viešpatie, mane
Kokian tylian kampelin,
Kurio jau niekas nebenori,
Toli nuo Tavo veido,
Toli nuo dieviškų akių...*

*Užteks man tiktai jausti,
Kad esu Tavo namų
Pastogėj...*

Naujas Bažnyčios laikotarpis

Sv. Tėvas laimina minią Šv. Petro aikštėje Vatikane gruodžio 8 d. II-jo Vatikano susirinkimo uždarymo iškilmėse.

PER TRIS su viršum metus užsitęsęs visuotinis Bažnyčios susirinkimas, istorijoje įrašytas kaip Antrasis Vatikano susirinkimas, iškilmingai baigėsi Nekalto Prasidėjimo šventėje — gruodžio 8 dieną.

Susirinkimą sušaukė švento atminimo popiežius Jonas XXIII ir jį iškilmingai atidarė 1962 m. spalio 11 d. Deja, jo ankstyba mirtis 1963 m. birželio 3 d. neleido šio didelio įvykio užbaigti. Naujai išrinktasis popiežius Paulius VI paskelbė, kad susirinkimas bus tęsiamas. Dabar jau galime Dievui dėkoti, kad jis

laimingai baigėsi ir belieka jo nutarimų vaisiais naudotis.

Visuotinio Bažnyčios susirinkimo paskelbimas iššaukė daugelio nustebimą, nes iš tikrųjų tai neįprastas ir retas bažnytinio gyvenimo reiškinys. Juk du ankstybesni Bažnyčios visuotiniai susirinkimai, kurie palietė naujųjų amžių laikus, tai buvo Tridento (1545—1563 m.) ir I Vatikano (1869—1870 m.) susirinkimai. Šis, deja, dėl kilusių tuo laiku politinių neramumų buvo nutrauktas. Be to, dabartinio susirinkimo paskelbimą kai kurie sutiko labai abejingai manydami, kad nevertėjo jo šaukti. Tačiau visa susirinkimo eiga ir jo laimingas užbaigimas parodė, kad tai iš tikrųjų buvo Dievo Apvaizdos dovana.

Atidarydamas II-ji Vatikano susirinkimą, popiežius Jonas XXIII iškėlė šūkį „aggiornamento“, tai yra prisitaikymą šiems laikams. Kai ką net šis šūkis nugąsdino, nes manė, kad pasikeis tikėjimo tiesos ir dorovės dėsniai. Kas tik turėjo laimės susirinkime dalyvauti arba bent gauti teisingas informacijas apie jo eigą, gali sakyti, kad visa vyko darnioje dvasioje. Ne visuomet spauda ar televizijos bei radijo pranešimai teisingai nusakydavo tikrą padėtį. Savaime suprantama, kai reikia kokią klausimą svarstyti, naudinga ir jam priekaištus statyti, kad tiesa labiau išryškėtų. Todėl ir susirinkimo metu kartais kai kuriais klausimais ilgai susirinkimo tėvai kalbėdavo, pareikšdami skirtingas nuomones. Tačiau daugumoje galutiniai balsavimai parodydavo beveik vienbalsį sutarimą.

Gal šis visuotinis Bažnyčios susirinkimas pasižymėjo ne tiek konkrečiais nutarimais, kiek krikščioniško atsinaujinimo dvasia. Ypatingai žmonių suartėjimas, o dar labiau tų, kuriuos jungia bendras krikštas, iškilo naujoje švieso-

je. Jei šiandien bedieviškas komunizmas nori apimti visą pasaulį, kviesdamas vienytis, tai kodėl krikščionys turi būti taip toli vienas nuo kito.

Kai kalbama apie krikščionių vienybę, tai dar nereiškia, kad turime atsizadėti savo tikėjimo arba jį pakeisti. Bendras yra vieningam darbui laukas. Jei Dievo malonė per tokį artimo meilės nuoširdumą ką nors pakvies į tikrąją Kristaus avidę, tai tuo tik galime džiaugtis. Be to, didysis vakarų ir rytų skilimas, kuris įvyko prieš 900 metų, buvo įsikarščiavimo ir užsispyrimo padarinys. Nei tikėjimas, nei dorovė netrukdo vienybės. Ačiū Dievui, dabartinės pastangos eina vieningumo linkme.

Kartais labai kritiškai esame nusiteikę ir kiekviena smulkmena mus erzina. Bet koks, net ir popiežiaus potvarkis, iššaukia mumyse pasipriešinimą pamirštant, kad popiežiui Jėzus Kristus suteikė galią valdyti Bažnyčią ir jos narius vesti į išganyką.

Šiandien nekalbama apie atskirus II-jo Vatikano susirinkimo nutarimus. Bus progos apie tai plačiau vėliau rašyti. Apskritai kalbant, nutarimai paliečia dabartinio gyvenimo klausimus, nors ir ne visus ir ne visiems įdomius. Nors nutarimai tiesioginiai liečia katalikus, tačiau pačių nutarimų vykdymas palies ir nekatalikus, nes ypač žmogaus vertės ir artimo meilės klausimai, kurie buvo svarstomų pagrinde, paliečia visą žmonių. Užbaigiant iškilmingą sueigą, patys Šv. Tėvas paskyrė 90,000 dolerių auką įvairių tautų be jokio religijos skirtumo vargšų šalpai.

Bažnyčios susirinkimas savo darbą baigė, dabar mūsų eilė. Mūsų laukia jo nutarimų vykdymas. Užbaigdamas susirinkimą, Šv. Tėvas Paulius VI dalyviams pasakė: "Atsiskiriame vieni nuo kitų eiti į šiandieninį pasaulį su jo vargais, skausmais, nuodėmėmis, bet taip pat su stebėtinais jo ištekliais, vertybėmis ir dorybėmis." J. S.

NEPAPRASTAS JUBILIEJUS

Šv. Tėvas paskelbė ypatingą jubiliejų nuo sausio 1 d. iki gegužės 29 d. (Sekminių) minėti II-jo Vatikano susirinkimo užbaigą. Šv. Tėvas kviečia viso pasaulio katalikus į atgailą, o ypatingai į didesnę gyvenimo šventumą, praktikuojant dorybes, ypač artimo meilę, sekant nukryžiuotuoju Kristumi ir ištikimais rūpinantis Dievo karalystės plėtimu. Jubiliejaus metu bus galima pelnyti visuotinius atlaides kiekvienoje vyskupijoje. Be to, visiems nuodėmklausams suteikiamos galios atleisti įvairias bažnytines bausmes.

Šv. Tėvas Paulius VI įteikia raštą ortodoksų Bažnyčios patriarcho Atenagoro atstovui metropolitui Melitan, panaikinant vakarų ir rytų Bažnyčios skilimą, kuris tęsėsi 900 metų. Apačioje Konstantinopolio patriarchas Atenagoras skaito skilimą panaikinantį raštą Istanbule, Turkijoje. Kairėje Šv. Tėvo delegacijos pirmininkas kard. L. Shehan, Baltimorės arkivyskupas.

Kasdieniai gyvenimo klausimai

Kun. K. A. Matulaitis, MIC

Prisikėlimas

Mūsų šeimoje buvo nelaimė: brolis, važiuodamas atostogų, žuvo, atsimušęs su mašina į medį. Laidojant, nusmelkė man širdį vieno iš pažiūros rimto žmogaus garsus teigimas: — kaip gaila, kad visa žuvo; kas mirė, daugiau negyves; nėra prisikėlimo. — Kodėl mes tikime į kūno iš mirusiųjų prisikėlimą?

Kajetonas.

Visi katalikai ir krikščionys tiki į kūno iš mirusiųjų prisikėlimą. Savo tikėjimą pagrindžiame ne kokiais pasauliniais mokslais, kurie tuo klausimu nieko neturi ką pasakyti, bet dieviškuoju apreiškimu, kuris suimtas į Apaštalų tikėjimo išpažinimą, Nikėjos visuot. susirinkimo 325 m. (dabar toji vietovė vadinasi Isnik), šv. Atanazo tikėjimo išpažinimą. Vėliau, kilus abejonėms, tuo klausimu pasisakė visuotinis Bažnyčios susirinkimas Konstantinopolyje (533 m.), o ypač IV Laterano susirinkimas (1215). Bažnyčia pastoviai skelbė ir mokė, kad visi žmonės paskutinę dieną kelsis iš mirusiųjų į visuotinį teismą. Gerieji su kūnu ir siela paveldės amžinąją dangaus laimę, o blogieji — bus viešai pasmerkti į amžinąjį atmetimą ir bausmę.

Kristaus laikais žydų tautoje buvo sadukiejų sekta. Jie taip pat sakė, jog nesą kūno iš mirusiųjų prisikėlimo. Atsakymas Jėzus jiems tarė: Jūs klystate, nežinodami nei Raštų, nei Dievo galybės. Nes prisikėlime vyrai neves moterų ir moterys netekės, bet bus, kaip Dievo angelai danguje. O apie numirusių prisikėlimą ar neskaitėte, kas jums Dievo pasakyta šiais žodžiais: Aš Abraomo Dievas, ir Izaoko Dievas, ir

Jokūbo Dievas? Jis Dievas nemirusiųjų, bet gyvųjų” (Mt. 22, 28 - 32).

Prisikėlusis iš mirusiųjų V. Jėzus apsireiškė apaštalams. Apie tą įvykį rašo šv. Lukas: “Jėzus atsistojo tarp jų ir jiems tarė: Ramybė jums, tai aš, nebijokite. Nusigandę ir pilni baimės, jie tarėsi matą dvasią. Tuomet jis jiems tarė: Ko esate nusigandę ir kodėl tokios mintys kilsta jūsų širdyse? Matykite mano rankas ir kojas, kad tai aš pats; čiupinėkite ir žiūrėkite; juk dvasia neturi kūno nei kaulų, kaip kad matote mane turint” (Lk. 24, 36 - 39).

Kai Tomas apaštalas netikėjo draugams, jog jie matė iš mirusiųjų prisikėlusį Jėzų, aštuonioms dienoms praėjus, pasirodė V. Jėzus visiems apaštalams ir Tomui, kuris buvo paskelbęs savo sąlygas: jei nepamatysiu jo rankose vinių perdūrimų, neįdėsiu savo piršto į vinių vietą ir neįdėsiu savo rankos į jo šoną, netikėsiu. Prisikėlusis Jėzus tarė Tomui: “Įdėk čia savo pirštą, matyk mano rankas, ištiesk savo ranką ir įdėk į mano šoną, ir nebūk netikėlis, bet tikintis. Tomas atsakė ir jam tarė: Mano Viešpats ir mano Dievas. Jėzus jam tarė: Kadangi mane matei, Tomai, tu įtikėjai; palaiminti, kurie nematė ir tikėjo” (Jn. 20, 27 - 29).

Apaštalas šv. Povilas rado Korinte netikinčių į prisikėlimą iš mirusiųjų. Apie tai parašė jiems aiškiai. “Jei skelbiama apie Kristų, kad jis kėlėsi iš mirusiųjų, tai kaipgi kai kurie jūsų tarpe sako nesą mirusiųjų prisikėlimo? Jeigu nėra mirusiųjų prisikėlimo, tai nė Kristus neprisikėlė. O jei Kristus neprisikėlė, tai mūsų skelbimas yra tuščias, tuščias ir jūsų tikėjimas... Jei mirusieji nesikelia, tai nė Kristus neprisikėlė... Bet

Laivo redakcija ir administracija nuoširdžiai sveikina visus skaitytojus, rėmėjus ir bendradarbius šv. Kalėdų ir artėjančių Naujų Metų proga, linkėdami gausios Dievo palaimos.

Maldos apaštalavimas —

KRIKŠČIONIŲ VIENYBĖ

Kun. Juozas Prunskis

Sausio 18—25 d. bus speciali krikščionių vienybės savaitė, o Maldos Apaštalavimo sąjūdis visą sausio mėnesį skiria krikščionių vienybės pastangoms ypatingai sustiprinti.

Tai išplaukia iš paties Išganytojo nurodymo, kad būtų viena avija ir vienas Ganytojas. Popiežius Jonas XXIII ypatingai tą mintį išryškino, padėjęs pamatus naujam, šviesesniai sugyvenimui krikščionių tarpe, pakviesdamas net kitų tikybų atstovus stebėtojus į Bažnyčios visuotinį susirinkimą ir tuo pabrėždamas norą sueiti į artimesnį ryšį su jais.

Popiežius Paulius VI tęsė ir gilino tą pačią idėją, savo kelionėse į Šventąją Žemę ir kitur susitikdamas su kitų bažnyčių atstovais, tardamasis su jais vienybės klausimais.

Bažnyčios visuotinasis susirinkimas savo naujausiuose dekretuose atkreipė visų dėmesį, kad ir kitose tikybose yra dalis tiesos, kas sudaro pagrindą su jų

iš tikrųjų Kristus yra prisikėlęs iš mirusiųjų" (1 Kor. 15, 12 - 20).

Sustiprinkite savo tikėjimą į prisikėlimą iš mirusiųjų, pamaldžiai kalbėdami Apaštalų tikėjimo išpažinimą, skaitydami evangelijas ir apaštalų laiškus; patarkite tai daryti ir minimam rimtam žmogui, kad ir jis būtų tarp Kristaus palaimintųjų.

atstovais bendrauti ir tiesti jiems takus į pilnutinę Dieviškąją tiesą.

Pagaliam, mūsų laikai ypač reikalauja krikščionių vienybės. Apie trečdalis pasaulio yra bedievių komunistų kontrolėje, kur tikintieji kruvinai persekiojami. Laisvėje esantieji krikščionys neturi eikvoti jėgų savitarpėms kovoms, o jungti jėgas bendroms pastangoms apginti Dievo ir žmogaus teises žemėje.

Todėl visi sausio mėnesį skatinami:

1. Melsti Viešpatį suteikti geros valios žmonėms, kad greičiau būtų pasiekta krikščionių vienybė.

2. Nuoširdaus krikščioniško gyvenimo pavyzdžiu stengtis patraukti ir laimėti kitus krikščionis tikrajai Dievo tiesai.

3. Savo gaunamą religinę spaudą kiek galima perteikti ir kitų tikybų žmonėms, kad jie geriau pažintų idėjas, kuriomis mes gyvename.

4. Įtraukti kitų krikščioniškų tikybų narius, kur tai galima, į bendrą šalpos, kultūros darbą, kviesti juos į parapijų parengimus, paskaitas, misijas, rekolekcijas.

5. Apaštalauti meile, ypač aplankant kaimynus nekatalikus ligoje, jiems padedant, juos užjaučiant nelaimėje ir reikale jiems pasiūlant kunigo patarnavimą.

KATALIKAI PLAČIAME PASAULYJE

★ **Žvilgsnis į II-ji Vatikano susirinkimą.** Susirinkimo eiga visais atžvilgiais buvo "tvarkinga, laisva ir taikinga". Joks kitas visuotinis susirinkimas Bažnyčios istorijoje nebuvo tokios plačios apimtios temų bei problemų įvairumo, žmonių, tautų ir visos žmonijos atžvilgiu, kaip šitas II-sis Vatikano susirinkimas. Taip pareiškė Šv. Tėvas Paulius VI vienoje savo kalboje. "Susirinkimo pabaiga yra daugelio dalykų pradžia", — pabrėžė popiežius. Darbą tęs įvairios komisijos bei įstaigos. Dabar prasideda tvarkingos sėjos laikotarpis. Reikalingas moralinis ir dvasinis atsinaujinimas. Bažnyčios gi atsinaujinimas mums reiškia išmintingą šio visuotinio susirinkimo dvasios pasisavinimą ir ištikimą jo nuostatų įgyvendinimą.

★ **Popiežiaus dovanos ir prezidento priėmimus.** Kiekvienas II-jo Vatikano susirinkimo tėvas gavo iš popiežiaus Pauliaus VI auksinį žiedą ir diplomą. Susirinkimo užbaigimo proga Italijos prezidentas J. Saragat Kvirinalo rūmuose surengė oficialų priėmimą, kuriame dalyvavo susirinkimo tėvai ir įvairių tautų diplomatiniai atstovai prie Italijos vyriausybės. Lietuvą atstovavo vysk. V. Brizgys ir vysk. Pr. Brazys.

★ **Santykiai su netikinčiaisiais.** Austrijos kardinolas F. Koenig, kuris vadovauja Vatikano sekretariatui santykiams su netikinčiaisiais palaikyti, neseniai kalbėjo spaudos atstovams Romoje. Sekretoriatas nesirengia skelbti kryžiaus karo prieš ateizmą, bet nori sumažinti pasaulyje neapykantą, geriau pažinti ateizmo apraiškas. Šis sekretoriatas stengsis globoti ir rūpintis tikinčiaisiais, kurie gyvena komunistinio režimo kraštuose.

★ **Kalinys kardinolas atvyks į JAV.** Prahos kardinolas J. Beran, Čekoslovakijoje kalėjęs 18 metų nacių ir komu-

nistų kalėjimuose, Amerikos vyskupų kviečiamas, kitais metais žada apsilankyti Jungtinėse Amerikos Valstybėse.

★ **Tūkstančio metų sukaktis.** Ateinančiais metais Lenkija ir užsienyje gyveną lenkai mini tūkstančio metų sukaktį nuo krikščionybės įvedimo Lenkijoje. Iškilimams rengti Chicagoje komitetui vadovauja Chicagos vyskupas pagalbininkas A. Wycislo.

★ **Japonų teigiami atsiliepimai.** Pastutiniu laiku Japonijos spauda ėmė rodyti žymiai didesnę susidomėjimą katalikų Bažnyčia negu pirma. Ypatingai sekė Šv. Tėvo kelionę į Jungtines Tautas ir laiko ją didžiausiu įvykiu pasaulio taikos labui. Taip pat Japonijoje labai vertinama kai kurie visuotinio Bažnyčios susirinkimo nutarimai.

★ **Ugdymas taikai.** Austrijos katalikų šeimų sąjunga Kalėdų proga išleido atsišaukimą į tėvus nepirkti savo vaikams jokių žaislų, kurie primena karą. Kristaus gimimas yra taikos šventė. Todėl vaikuose reikia ugdyti taikos džiaugsmo jausmus, o ne naikino ir žudymo.

★ **Krikščionių jaunimo darbininkų kongresas.** Neseniai Thailande, Azijoje, įvyko trečiasis pasaulinis krikščionių jaunimo darbininkų, vadinamų žosistų, kongresas, kuriame dalyvavo daugiau kaip 250 delegatų iš 75 valstybių. Ta proga šv. Tėvas parašė specialų laišką šios organizacijos kūrėjui ir vadui kardinolui J. Cardijn.

★ **Nauji religiniai filmai.** Gruodžio 1 ir 2 d. Romoje buvo rodoma II-jo Vatikano susirinkimo tėvams naujas spalvotas filmas "Nazareto Marija", pagamintas Palestinoje pagal kun. P. Gauthier tekstą, ir specialus dokumentinis filmas "Kristus Indijoje". Šis paskutinis vaizduoja Šv. Tėvo Pauliaus kelionę į Indiją praėjusiais metais.

LIETUVIŲ DARBAI IR ĮVYKIAI

★ **Lapkričio 13-ji Urugvajuje.** Solidarumo sąskrydis lietuvių žygiui į Jungtines Tautas paremti įvyko taip pat Urugvajuje lapkričio 13 d. Montevideo mieste. Sąskrydy dalyvavo sen. B. Lopez Toledo, žymus prieškomunistinis kovotojas kubietis dr. L. Conte Aguero ir daug kitų žymių asmenų. Vienbalsiai priimtos deklaracijos su peticija Argentinos ir Urugvajaus vyriausybės, reikšiant vilties, kad šių valstybių delegacijos Jungtinėse Tautose parems Baltijos valstybių laisvės bylą. Į Jungt. Tautų gen. sekretorių kreipėsi telegrama.

★ **Jaunimo organizacijų žodis.** Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso komiteto ir lietuvių organizacijų pirmininkų bei atstovų pasitarimas, įvykęs lapkričio 27 d. Clevelande, nutarė aktyviai jungtis į Jaunimo kongreso programos vykdymą.

★ **Naujas lietuviškas mišiolas.** Advento pradžioje pradėtas lietuvių parapijų bažnyčiose vartoti lietuviškas mišiolas, kurį išleido tėvai jėzuitai.

★ **Mirė K. Bielinis.** Gruodžio 6—7 naktį mirė New Yorke visuomenininkas Kipras Bielinis, 82 metų amžiaus, gimęs N. Radviliškyje. Velionis yra knygnešio Jurgio Bielinio sūnus. K. Bielinis buvo Lietuvos seimų narys, socialdemokratų veikėjas, Vliko ir Lietuvos Laisvės komiteto narys.

★ **Mirė dr. Vinco Kudirkos sesuo.** Emilija Kudirkaitė - Lietuvninkienė, jauniausioji dr. Vinco Kudirkos sesuo, 78 m. amžiaus, mirė gruodžio 9 d. Chicagoje.

★ **Kun. Jonas Kardauskas, MIC,** Marijonų bendradarbių dvasios vadas, gruodžio 8 d. padarė amžinuosius vienuoliškus įžadus. Kun. J. Kardauskas yra buvęs Vilkiškių katedros klebonas, vėliau gyvenęs Vokietijoje, Čilėje ir Brazilijoje. Atvykęs į JAV prieš ket-

verius su viršum metų, įstojo į Marijonų vienuoliją.

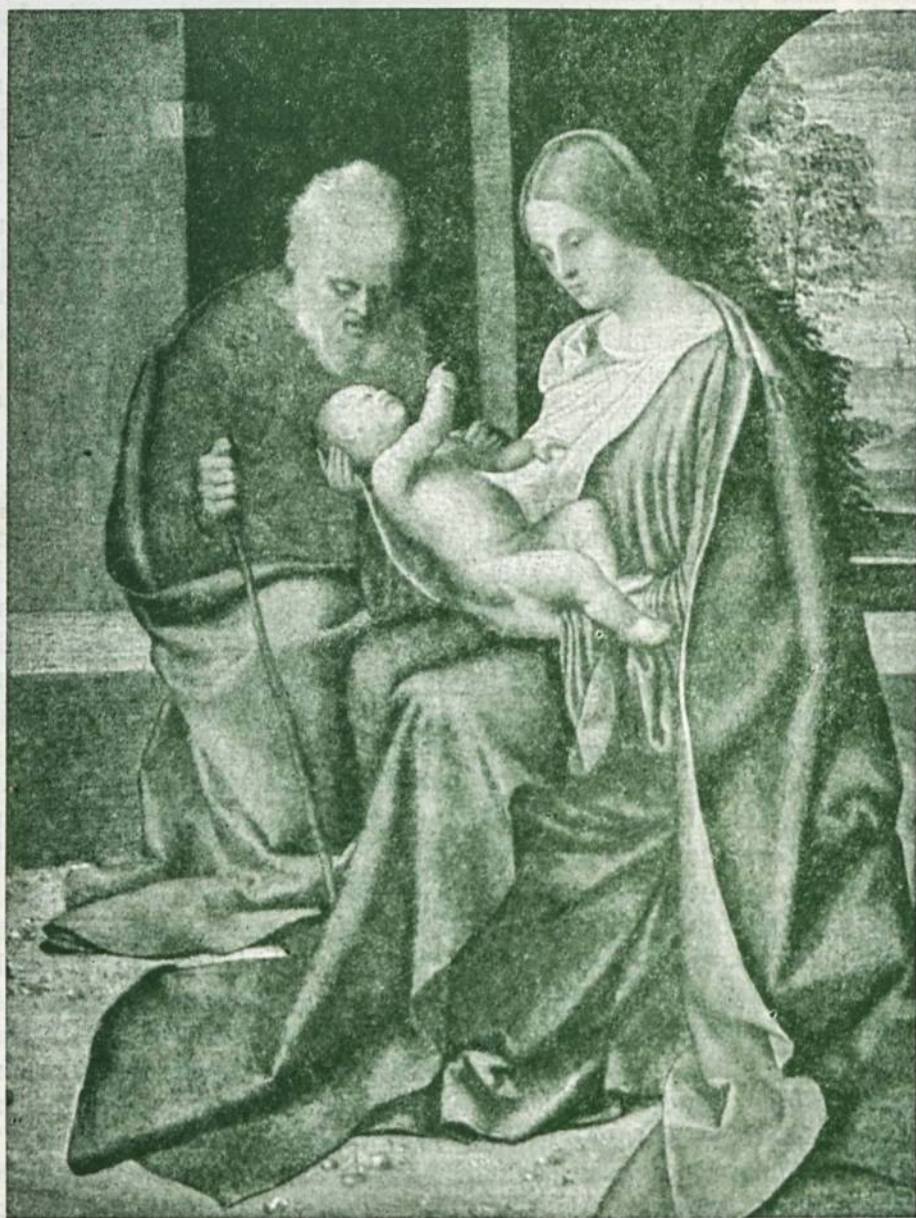
★ **Paskaita apie gyvybę laboratorijoje.** Gruodžio 10 d. Jaunimo centre, Chicagoje, kun. dr. F. Jucevičius, atvykęs iš Montrealio Kanadoje, skaitė paskaitą apie gyvosios medžiagos sintezę ir krikščioniškąją mąstyseną. Paskaitą suruošė sendraugiai ateitininkai.

★ **Alice Stephens ansamblio 25 m. sukaktis.** Alice Stephens ansamblis sėkmingai veikia Chicagoje 25 metus, šiomis dienomis suruošė savo choro jubiliejinį koncertą. Gen. konsulas dr. P. Daužvardis pavadino Stephens ansamblių "generalinio konsulo menine dalimi".

★ **Auksinis parapijos jubiliejus.** Šv. Kazimiero lietuvių parapija Sioux City, Iowa, gruodžio 19 d. minėjo auksinę savo įsikūrimo sukaktį. Parapijos klebonu yra kun. Simonas Morkūnas. Sukakties proga klebonas išleido didelį ir puošnų leidinį apie parapiją, jos steigėjus ir talkininkus. Didžiulio formato ir kietais gražiais viršeliais knygoje galima rasti ne tik apie parapiją, bet ir kitų įdomių žinių. Leidinys spausdintas "Draugo" spaustuvėje.

★ **Dr. Jokūbas Stukas** paskirtas tarptautinio biznio instituto direktoriumi. Naujasis institutas yra dalis Seton Hall universiteto biznio administracijos magistrams paruošti. Institutas veikia South Orange, N. J., mieste. Dr. J. Stukas jau 24 metus vadovauja "Lietuvos Atsiminimų" radijo valandai New Yorke. Ilgą laiką jis vadovavo Lietuvos Vyčių kultūrinei veiklai. Praeitais metais vadovavo Pasaulinės parodos komitetui lietuvių dienai ruošti.

★ **Chicagos lietuvių opera** stato Verdi "La Traviata" kovo 20, 26 — 27 ir balandžio 2 d. Marijos aukšt. mokyklos salėje. Birutė Pūkelevičiūtė pakviesta šią operą režisuoti.

Sveikas, Jēzau gimusis, šventas Dievo Kūdikī!

Brangīq dienq švešdami, užgimimo Viešpaties,

Linksminkimės ir džiaukimės,

Dievui garbę duodami giedokime!